

## Opgave 1 Stichting Dans (25 punten)

### Vraag 1 (2 punten)

Beredeneer of de jaarrekening voldoet aan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, indien daarin de door OCW voorgeschreven afschrijvingstermijnen worden toegepast, en in de toelichting aanvullende informatie wordt verstrekt.

*Antwoord: Ja. RJ 640 bepaalt dat specifieke voorschriften van subsidiegevers prevaleren 1 pnt. Door middel van aanvullende informatie in de toelichting moet alsdan ook de informatie worden verstrekt die de Richtlijnen eisen 1 pnt. Als die aanvullende informatie wordt gegeven, voldoet de jaarrekening aan RJ 640 (EY 50.2).*

### Vraag 2 (3 punten)

Geef gemotiveerd aan of de schriftelijke toezegging van 20 december 2013 gevolgen heeft voor de jaarrekening 2013 van Stichting Dans en zo ja, welke.

*Antwoord: subsidieverplichtingen worden geheel ten laste van het resultaat gebracht in het boekjaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de ontvanger is medegedeeld 1 pnt. Derhalve € 100.000 als last te nemen in 2013 1 pnt en voor dat bedrag een subsidieverplichting 1 pnt opnemen in de balans (EY 50.6.6). (Voorziening, mits goed gemotiveerd met voorwaarden, in plaats van verplichting: 1 pnt)*

### Vraag 3 (7 punten)

- Beschrijf in het algemeen op welke wijze het bestuur de reservering van middelen tot uitdrukking kan brengen in de jaarrekening;
- Geef alle journaalposten die worden gemaakt in verband met de uitgaven en de door het bestuur gewenste reservering voor de organisatie van het dansfestival in de jaarrekening 2013, 2014 en 2015.

*Antwoord:*

- De reservering betreft een door het bestuur zelf aangewezen bestemming van middelen 1 pnt. Dit kan in de jaarrekening tot uitdrukking komen via het vormen van een bestemmingsreserve 1 pnt (bij de bestemming van het exploitatieresultaat of uit vrije reserves) (EY 50.9.3).*

*NB: indien bestemmingsfonds: 0 pnt.*

#### **b) per journaalpost 1 pnt (= 5 pnt)**

2013:

exploitatiesaldo (resultaatbestemming)	1.050.000	(= 2.100.000 / 2)
a/ bestemmingsreserve dansfestival		1.050.000

2014:

lasten festival	100.000	
a/ liquide middelen		100.000
exploitatiesaldo (resultaatbestemming)	950.000	(= 1.050.000 - 100.000)
a/ bestemmingsreserve dansfestival		950.000

2015:

lasten festival	2.000.000	
a/ liquide middelen		2.000.000
bestemmingsreserve dansfestival	2.000.000	
a/ exploitatiesaldo (resultaatbestemming)	2.000.000	

*De regel Exploitatiesaldo (resultaatbestemming) in alle journaalposten mag worden vervangen door Vrije reserves of Algemene reserve mits consistent met antwoord vraag 3a.*

#### **Vraag 4 (4 punten)**

- a) Bereken welk bedrag als subsidiebate over 2013 wordt verantwoord.
- b) Geef gemotiveerd aan in welke rubriek het bedrag ad € 100.000 moet worden gepresenteerd in de balans ultimo 2013.

*Antwoord:*

a) € 10 mln **2 pnt** Alternatief: € 9,9 mln **2 pnt** (10 mln - 100.000)  
(subsidies worden verantwoord indien er redelijke zekerheid is dat de subsidies zullen worden ontvangen (EY 32.2.2). Gezien de subsidievoorwaarden bestaat recht op een subsidiebedrag van € 10 miljoen, want € 100.000 wordt in mindering gebracht op subsidie 2014. Dat bedrag wordt als bate verantwoord);

b) Er is een voorschot ontvangen van € 10 miljoen; dit is tevens het bedrag waarop over 2013 recht bestaat. De overschrijding van € 100.000 wordt gekort op de subsidie over 2014, en komt niet tot uitdrukking in de jaarrekening 2013, als last noch als verplichting. **2 pnt**  
Alternatief, aansluitend op alternatief bij vraag 4a: voor het bedrag van € 100.000 in de balans ultimo 2013 een verplichting dan wel schuld **2 pnt** worden opgenomen.

#### **Vraag 5 (5 punten)**

- a) Beredeneer of Stichting Vrienden van Dans een deelneming is van Stichting Dans.
- b) Geef een casusspecifiek argument voor en een casusspecifiek argument tegen dit voornemen.

*Antwoord:*

a) Nee, een stichting kan niet een deelneming zijn in de zin van art. 2:24c (EY 50.5.2).  
Kapitaalverschaffing ontbreekt. **1 pnt**

b) EY 50.7.:

- Er is consolidatieplicht als Stichting Dans het financiële en operationele beleid van Stichting Vrienden van Dans kan bepalen en op grond daarvan Stichting Dans belangrijke economische voordelen kan behalen en tevens belangrijke economische risico's loopt mbt de activiteiten van Stichting Vrienden van Dans.

- Dit moet worden beoordeeld obv het geheel van statutaire en contractuele bepalingen. In de casus zijn de volgende relevante aspecten geschetst:

Zeggenschap: 2 pnt

Het bestuur van Stichting Vrienden van Dans is geheel onafhankelijk van Stichting Dans. Dat duidt er op dat Stichting Dans niet de overheersende zeggenschap heeft.

Recht op economische voordelen en risico's 2 pnt

Stichting Dans is feitelijk gerechtigd tot het gehele vermogen van Stichting Vrienden van Dans. Er mogen immers alleen projecten van Stichting Dans worden gesubsidieerd en Stichting Dans heeft recht op een eventueel liquidatiesaldo. Feitelijk heeft Stichting Dans dus het recht op (alle) economische voordelen mbt de activiteiten van Stichting Vrienden van Dans. Omdat Stichting Dans eventuele tekorten van Stichting Vrienden van Dans aan moet vullen, loopt zij feitelijk ook de risico's mbt de activiteiten van Stichting Vrienden van Dans. Recht op de economische voordelen en het lopen van de risico's is een aanwijzing dat Stichting Dans wel de overheersende zeggenschap heeft.

**Vraag 6 (2 punten)**

Bereken het groepsvermogen volgens de geconsolideerde balans van Stichting Dans per 31 december 2013.

*Antwoord: 1 miljoen + 200.000 = 1.200.000 2 pnt g/f*

*Alternatief als dwf indien vraag 5a is beantwoord met 'ja': 1 miljoen 2 pnt dwf, mits gemotiveerd met waardering deelneming tegen nettovermogenswaarde etc.*

**Vraag 7 (2 punten)**

Is Stichting Vrienden van Dans verplicht RJ 640 toe te passen om te voldoen aan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving? Motiveer uw antwoord.

*Antwoord:*

*Nee. Stichting Vrienden van Dans voldoet aan de criteria van kleine OZW en kan dus de RJK-bundel / RJK C1 toepassen (EY 50.9). 2 pnt g/f*

## Opgave 2 Opticap (45 punten)

### Vraag 1 (10 punten)

Bereken de goodwill die Opticap in verband met de aankoop van het 60%-belang in Pentaspecial op 1 januari 2013 in haar enkelvoudige (en geconsolideerde) jaarrekening moet verantwoorden.

*Aankoopprijs per 1 januari 2013*

• $7.200/3 = 2.400$ aandelen à € 8.000	19.200.000	<b>1 pt</b>
• $2.400 \times € 3.500$ in contanten	<u>8.400.000</u>	<b>1 pt</b>
	27.600.000	
• reële waarde van de voorwaardelijke verplichting u.h.v. earn out (conform IFRS 3.39, 40 en 58) (alt: 2.090.900)	1.045.450	<b>1 pt</b>
• bijkomende direct toerekenbare kosten maken onder IFRS 3.53 geen deel uit van de verkrijgingsprijs	<u>0</u>	<b>1 pt</b>
<i>Totale verkrijgingsprijs per 1 januari 2013 (alt: 29.690.900)</i>	28.645.450	

*Zichtbaar eigen vermogen per 1 januari 2013* 29.600.000

*Aanpassingen naar reële waarden*

• hogere waarde bedrijfsgebouw	4.000.000	<b>1 pt</b>
• lagere waarde handelsvorderingen	- 400.000	<b>1 pt</b>
• lagere voorziening groot onderhoud	<u>1.600.000</u>	<b>1 pt</b>
	5.200.000	
• latente belasting 25%	<u>1.300.000</u>	<b>1 pt</b>
	3.900.000	

*Reële waarde per 1 januari 2013* 33.500.000

*Verworven belang à 60% (1 pt)*

*Betaalde goodwill (alt: 9.590.900)* 20.100.000  
8.545.450 **1 pt**

### Vraag 2 (6 punten; dwf vraag 1))

Geef de journaalposten die Opticap in haar enkelvoudige jaarrekening maakt in verband met de aankoop van het 60%-belang in Pentaspecial en de bijkomende kosten.

<i>Deelneming Pentaspecial</i>	20.100.000	<b>1 pt</b>
<i>Goodwill Pentaspecial (alt: 9.590.900)</i>	8.545.450	<b>1 pt</b>
<i>aan Aandelenkapitaal: 2.400 à 1.000</i>	2.400.000)	
<i>aan Agio: 2.400 à (8.000-1.000)</i>	16.800.000)	<b>1 pt</b>
<i>aan Liquide middelen: 2.400 x 3.500</i>	8.400.000)	
<i>aan Verplichting 'earn out'-regeling (alt: 2.090.900)</i>	1.045.450	<b>1 pt</b>

*De verplichting uit hoofde van de 'earn out'-regeling kwalificeert als vreemd-vermogensinstrument (IAS 32) en wordt gewaardeerd tegen reële waarde (IAS 39).*

<i>Acquisitiekosten (W en V)</i>	240.000	<b>1 pt</b>
<i>Agio (Eigen vermogen)</i>	160.000	<b>1 pt</b>
<i>Aan Liquide middelen</i>	400.000	

### Vraag 3 (4 punten)

Geef voor de **geconsolideerde** balans per 1 januari 2013 van Opticap de posten goodwill en belang derden indien Opticap de aankoop van het 60%-belang in Pentaspecial zou verwerken volgens de volledige goodwill benadering in plaats van de partiële benadering.

*Toegekende reële waarde aan minderheidsbelang* 16.400.000 **2 pt**  
*Staat in de geconsolideerde balans per 1-1-2013 als belang derden bij toepassing van de volledige benadering.*

*Aandeel derden in reële waarde activa minus verplichtingen:*  
33.500.000 à 40% 13.400.000  
*Hogere goodwill* 3.000.000  
*Betaalde goodwill volgens de partiële benadering (alt:9.590.900)* 8.545.450  
*Goodwill op de geconsolideerde balans per 1-1-2013 bij toepassing van de volledige benadering (alt: 12.590.900)* 11.545.450 **2 pt**

### Vraag 4 (7 punten)

Geef een gemotiveerde uiteenzetting van de gevolgen van de hiervoor beschreven uitspraak van de belastingdienst voor zowel de **enkelvoudige** als de **geconsolideerde** jaarrekening 2013 van Opticap. Toon deze gevolgen in journaalpostvorm met bijbehorende bedragen.

#### Uitspraak inzake belastingdispuut **2 punten**

*Opticap vermeldt in haar jaarrekening 2013 dat de overname van Pentaspecial op voorlopige basis heeft plaatsgevonden. Reden hiervoor is de onzekerheid over de waardering van de uitgestelde belastingvordering in verband met fiscale verliescompensatie. De actieve latentie is daarom voorlopig gewaardeerd op nihil.*

*In december 2013 is nieuwe informatie over de feitelijke situatie ten aanzien van fiscale verliescompensatie op moment van de overname beschikbaar gekomen. Op grond hiervan moet Opticap volgens IFRS 3.45 de waardering van de uitgestelde belastingvordering uit hoofde van fiscale verliescompensatie aanpassen naar € 700.000. Deze aanpassing moet met terugwerkende kracht overnamedatum geschieden; deze verhoogt de reële waarde van de deelneming op overnamedatum en verlaagt de betaalde goodwill, beide met € 700.000. Aan de voorwaarde dat de nieuwe informatie beschikbaar komt binnen de waarderingsperiode van ten hoogste één jaar na overnamedatum is in deze situatie voldaan. Op grond van IFRS 3.48 en IAS 12.68 wordt de reële waarde van de actieve latentie op overnamedatum verhoogd met € 700.000. De reële waarde van het verworven 60%-belang in Pentaspecial neemt toe met € 420.000 (60% van € 700.000) met een gelijktijdige verlaging van de goodwill.*

#### Journaalpost **enkelvoudige** jaarrekening 2013 **2 punten; 1 punt per regel**

<i>Deelneming Pentaspecial</i>	420.000	
<i>Aan Goodwill</i>		420.000

#### Journaalpost **geconsolideerde** jaarrekening 2013 **3 punten; 1 punt per regel**

<i>Uitgestelde belastingvordering</i>	700.000	
<i>Aan Goodwill</i>		420.000
<i>Aan Aandeel derden</i>		280.000

### Vraag 5 (6 punten)

Geef een gemotiveerde uiteenzetting van de gevolgen van de eind 2013 beschikbare informatie over de door Pentaspecial behaalde winst over 2013 voor de geconsolideerde jaarrekening 2013 van Opticap. Toon deze gevolgen in journaalpostvorm met bijbehorende bedragen.

#### Bijstelling winstprognoses 2 punten voor motivering, samen met berekening effecten op de geconsolideerde jaarrekening

Opticap heeft op overnamedatum een voorwaardelijke verplichting uit hoofde van een toekomstige, winstafhankelijke betaling aan de verkoper (IFRS 3.39 en 40). Opticap neemt deze verplichting op in de balans en waardeert deze tegen reële waarde (IAS 32 en 39). Als gevolg van bijgestelde winstverwachtingen wijzigt de reële waarde van de 'earn out'-verplichting. Deze verandering vloeit voort uit gebeurtenissen na de overnamedatum, en zijn derhalve geen aanpassingen tijdens de waarderingsperiode. Opticap moet deze veranderingen van de reële waarde van deze als vreemd-vermogensinstrument kwalificerende verplichting opnemen in de winst-en-verliesrekening (IFRS 3.58).

#### Effecten op de geconsolideerde jaarrekening 2013

<b>Earn out</b>		<b>alternatief</b>
Eerste waardering op overnamedatum	1.045.450	2.090.900
Oprenting verplichting als rentelast: 10%	<u>104.550</u>	<u>209.100</u>
Boekwaarde eind 2013 vóór betaling	1.150.000	2.300.000
Verplichting eind 2013 o.b.v. gerealiseerde winst 2013:		
50% van 5.400.000	<u>2.700.000</u>	<u>2.700.000</u>
Aanvullende verplichting eind 2013	1.550.000	400.000

#### Journaalposten 4 punten (2 punten per journaalpost; 1 punt per regel)

Rentelasten	104.550 resp. 209.100	
Aan 'Earn out'-verplichting		104.550 resp. 209.100
Lasten i.v.m. earn out	1.550.000 resp. 400.000	
Aan 'Earn out'-verplichting		1550.000 resp. 400.000

Het weglaten van de oprenting mag ook goed worden gerekend; de aanvullende verplichting bedraagt dan 1.654.550 (alt: 609.100). (2 pt)

In dat geval vervalt de journaalpost van de rentelast van 104.550 resp. 209.100 en blijft alleen de journaalpost van de aanvullende verplichting ad 1.654.550 resp. 609.100 over. (4 pt)

**Vraag 6 (maximaal 12 punten)**

Geef de aangepaste balans per 31 december 2013 van Pentaspecial ten behoeve van opname in de geconsolideerde jaarrekening 2013 van Opticap welke is opgesteld volgens IFRS-EU. Het eigen vermogen per 31 december 2012 kan daarbij salderend worden berekend uit de aangepaste activa en de verplichtingen.

Geef voor elke gewijzigde balanspost een motivering van de herrekening.

De balans per 31 december 2013 van Pentaspecial BV luidt als volgt (bedragen x € 1.000):

Bedrijfsgebouw	41.340	Eigen vermogen (saldo)	38.380
Machines en installaties	13.400	Voorziening latente belastingen	3.060
Actieve belastinglatentie	700	Voorziening groot onderhoud	0
Voorraad goederen	3.000		
Handelsvorderingen	5.500	Langlopende leningen	17.200
Liquide middelen	<u>1.900</u>	Kortlopende verplichtingen	<u>7.200</u>
	65.840		65.840

Bedrijfsgebouw

In verband met groot onderhoud dienen waardering en resultaatbepaling volgens IFRS-EU te geschieden met toepassing van de componentenmethode. Pentaspecial verwerkt groot onderhoud in de jaarrekening door het opbouwen van een voorziening.

Verloop boekwaarde bedrijfsgebouw gedurende 2013:

	<b>T9B2/RJ</b>	<b>IFRS-EU</b>		
		<u>GrOnd</u>	<u>Overig</u>	<u>totaal</u>
Boekwaarde 1-1-2013	40.000	400	43.600	44.000
Afschrijving 2013: 1/10	- 4.000	- 400	- 4.360	- 4.760
Kosten groot onderhoud eind 2013	<u>0</u>	<u>2.100</u>	<u>0</u>	<u>2.100</u>
Boekwaarde 31-12-2013	36.000	2.100	39.240	41.340
		<b>2 pt</b>	<b>2 pt</b>	

Machines en installaties

Geen aanpassing.

Actieve belastinglatentie

Opnemen tegen nominale waarde conform NL GAAP.

Voorraad goederen

Vorraden mogen volgens IAS 2.9 alleen worden gewaardeerd op basis van historische kosten of lagere opbrengstwaarde. Vervangingswaarde is niet toegestaan. **2 pt**

Handelsvorderingen

Handelsvorderingen kwalificeren als financieel instrument waarop IAS 39 van toepassing is. Zij vallen in de categorie Leningen en vorderingen welke voor de eerste keer worden gewaardeerd tegen reële waarde en in het vervolg tegen geamortiseerde kostprijs. Deze laatste komt nagenoeg overeen met de door Pentaspecial gekozen nominale waarde. Alleen de bepaling van de waardecorrectie wegens verwachte oninbaarheid is afwijkend en leidt tot een verschil tussen NL GAAP en IFRS van 100.000. **2 pt**

Liquide middelen

Geen aanpassing.

### Voorziening latente belastingen 3 punten

Waardering van latente belastingen tegen contante waarde (gehanteerd door Pentaspecial) is op grond van IAS 12.46 e.v. niet toelaatbaar. Derhalve de waardering van de oorspronkelijke belastinglatentie aanpassen naar nominale waarde van € 1.600.000, berekend op basis van belastingtarieven die naar verwachting zullen gelden voor het tijdvak van afwikkeling van de latentie, in casu het toepasselijke belastingtarief. **1 pt**

Als gevolg van de aanpassing van NL GAAP naar IFRS-EU wijzigt de belastinglatentie met een belastingeffect ad 25% berekend over aanpassingen in de balansposten:

**2 pt voor 3 of 4 juist berekende belastingeffecten, 1 pt voor 1 of 2 juiste posten**

**Let op dwf van balansposten zelf.**

	<u>NL GAAP</u>	<u>IFRS-EU</u>	<u>Afwijking</u>	<u>Latentie</u>
Bedrijfsgebouw	36.000	41.340	5.340	1.335
Vorraad goederen	3.200	3.000	- 200	- 50
Handelsvorderingen	5.600	5.500	- 100	- 25
Langlopende leningen	18.000	17.200	800	<u>200</u>
				1.460
<u>Recapitulatie</u>				
Voorziening latente belastingen NL GAAP		1.200		
Aanpassing naar nominale waarde		<u>400</u>	<b>1 pt</b>	
		1.600		
Belastingeffect aanpassing NL GAAP naar IFRS-EU:				
Bedrijfsgebouw	1.335			
Vorraad goederen	- 50			
Handelsvorderingen	- 25			
Langlopende leningen	<u>200</u>			
		<u>1.460</u>	<b>2 pt</b>	
Uitgestelde belastingverplichtingen IFRS-EU		3.060		

### Voorziening groot onderhoud

Geen afzonderlijke post onder IFRS, maar verwerken via componentenmethode; zie toelichting bedrijfsgebouw. De voorziening vervalt. **1 pt**

### Langlopende leningen

Volgens IAS 39 waarden tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de uitgangspunten die Opticap zelf hanteert. **2 pt**

### Kortlopende verplichtingen

Kortlopende verplichtingen kwalificeren als financiële verplichting waarop IAS 39 van toepassing is. Zij worden voor de eerste keer gewaardeerd tegen reële waarde en in het vervolg tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze laatste komt nagenoeg overeen met de door Pentaspecial gekozen nominale waarde. Derhalve geen aanpassing.

NB Indien een kandidaat toch een wijziging aanbrengt in niet aan te passen balansposten, dan kan dit worden genegeerd.



### Opgave 3 Koninklijke Ten Cate NV Jaarverslag 2012 (30 punten)

#### Vraag 1 (3 punten)

Geef een mogelijke verklaring voor het feit dat het aandelenkapitaal in 2012 is toegenomen met hetzelfde bedrag als waarmee de agioreserve is afgenomen.

*In 2012 heeft Ten Cate aandelen uitgegeven ten laste van de agioreserve: stockdividend.*

#### Vraag 2 (3 punten)

Geef een verklaring voor het feit dat het aan "Aandeelhouders van Koninklijke Ten Cate NV" toe te rekenen resultaat (nettoresultaat) van 22,3 miljoen méér bedraagt dan het "Resultaat na winstbelasting en geassocieerde deelnemingen" van 16,4 miljoen. Uw verklaring dient inhoudelijk te zijn; níet rekenkundig.

*Dit is te verklaren uit de omstandigheid dat de resultaten van de niet-100% (1 punt) dochtermaatschappijen (1 punt) per saldo negatief waren (1 punt).*

#### Vraag 3 (3 punten)

Beschrijf gemotiveerd uit welke post(en) in de geconsolideerde jaarrekening de toepassing van deze verwerkingswijze blijkt.

*De post Minderheidsbelang als onderdeel van het groepsvermogen heeft in 2012 een negatief saldo (van 1,9 miljoen). (3 punten) Dit is alleen te verklaren uit het toerekenen van verliezen aan één of meer minderheidsbelangen (negatief eigen vermogen).*

#### Vraag 4 (4 punten)

Geef gemotiveerd aan of deze verwerkingswijze bij toepassing van NL GAAP ook is toegestaan.

*Neen. RJ 217.508: De aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen kunnen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen (doorgaans is er dan sprake van een negatief eigen vermogen bij de deelneming). Alsdan komt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder (2 punten), tenzij en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor haar rekening te nemen. (2 punten)*

**Verwijzen naar RJ 217.508 is voldoende voor 4 punten**

*Of:*

*Ja, mits de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor haar rekening te nemen. (4 punten)*

#### Vraag 5 (3 punten)

Beschrijf het alternatief dat NL GAAP biedt voor de door Ten Cate toegepaste wijze van omrekening van de post goodwill.

*- RJ 122.310: Goodwill ontstaan bij de acquisitie van een bedrijfsuitoefening in het buitenland kan worden behandeld als activum van de rechtspersoon uitgedrukt in de functionele valuta van de rechtspersoon, dan wel te classificeren als niet-monetaire post in vreemde valuta en te verwerken tegen de wisselkoers op het moment van de transactie.*

**Verwijzen naar RJ 122.310 is voldoende voor 3 punten**

**Vraag 6 (3 punten)**

Beschrijf het alternatief dat NL GAAP biedt voor de door Ten Cate toegepaste wijze van verwerking van het in het eigen vermogen cumulatief opgebouwde koersverschil bij (gedeeltelijke) verkoop van een activiteit buiten de eurozone.

*- RJ 122.311: Als alternatief is het toegestaan om de cumulatieve omrekeningsverschillen rechtstreeks te verwerken in de Overige reserves.*

**Verwijzen naar RJ 122.311 is voldoende voor 3 punten**

**Vraag 7 (4 punten)**

Beschrijf in welke situatie het onder NL GAAP wél mogelijk is een bijzondere waardevermindering van goodwill terug te nemen.

*RJ 121.615: a het bijzonder waardeverminderingverlies werd veroorzaakt door een specifieke externe gebeurtenis van buitengewone aard die naar verwachting niet opnieuw zal plaatsvinden (2 punten); en b opvolgende externe gebeurtenissen zich hebben voorgedaan die het effect van die gebeurtenis weer omkeren (2 punten)*

**Verwijzen naar RJ 121.615 is voldoende voor 4 punten**

**Vraag 8 (4 punten)**

Leg uit in welke situatie het verkrijgen van zeggenschap leidt tot de bovenvermelde desinvestering.

*Met zeggenschap wordt hier kennelijk bedoeld de overwegende zeggenschap (2 punten). De deelneming wordt dan geassocieerd als dochtermaatschappij (subsidiary) en opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Ten Cate (2 punten). De geassocieerde deelneming wordt gedesinvesteerd.*

*Of: het betreft een stapsgewijze overname van een geassocieerde deelneming. De (reële waarde van de) geassocieerde deelneming is dan onderdeel van de verkrijgingsprijs van de verworven subsidiary. (4 punten)*

**Vraag 9 (3 punten)**

Geef aan welke posten van het 'Totaal eigen vermogen van aandeelhouders' in de geconsolideerde balans zijn begrepen in de **wettelijke reserve ad 1,9 miljoen** in de vennootschappelijke balans op 31 december 2012.

Houd hierbij rekening met de volgende extra informatie: op 31 december 2012 dient in totaal voor 2,7 miljoen een wettelijke reserve uit hoofde van geactiveerde ontwikkelingsuitgaven en ingehouden winsten deelnemingen te worden opgenomen.

<i>reserve omrekenverschillen</i>	<i>3,1</i>	<b>(1 punt, eventueel zonder bedrag)</b>
<i>afdekkingsreserve</i>	<i>- 3,9</i>	<b>(1 punt, eventueel zonder bedrag)</b>
<i>geact. ontw. uitg./ing. winst. dln.</i>	<u><i>2,7</i></u>	<b>(1 punt, eventueel zonder bedrag)</b>
<i>wettelijke reserve</i>	<i>1,9</i>	